SVOBODA — UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 1, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1990 Ч. 168. РІК XCVII

ВІДБУДЕТЬСЯ З'ЇЗД „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ — ХРИСТОВІ"

Львів. — Тут на 6-12-го вересня заплянована велика акція залучення молоді до духовної культури — з'їзд „Українська молодь — Христові". Запрошені гості з усієї України. В усіх Церквах відбудуться Святкові Богослуження і масова сповідь молоді.

В перший день на телебаченні відбудеться зустріч „за круглим столом" оргкомітету з'їзду УМХ зі священиками та діячами християнського руху України та закордону. Також будуть зустрічі священиків з дітьми молодшого шкільного віку. Протягом усього тижня духовної культури відбудуться концерти хорів „Дударик", „Трембіта", київського квартету „Інтер", виступ Українського молодіжного театру, естрадний концерт духовної музики „Шукаю Христа" і багато інших.

До програми входить наукова конференція організована фондом духовного відродження імени Митрополита Андрея Шептицького на тему: „УГКЦ — феномен української культури". Молоді українські богослови Люблінського католицького університету проведуть тематичні зустрічі з групами молоді в палаці урочистих подій.

Зустрічі з духовенством відбудуться в загальноосвітніх та спеціяльних школах і в інститутах, де відбудуться інтенсивні дводенні семінари на духовні теми.

Закінчиться свято з участю капелі „Думка" біля пам'ятника Маркіянові Шашкевичу 12-го вересня.

Арсенальці перебудовуються

Київ (Рухінформцентр). — На одному з найбільших підприємств міста — заводі „Арсенал" керівники цехових комітетів написали відкритого листа до адміністрації. Робітники не критикували своє начальство. Вони лише констатували факти, котрі свідчать про шкідливі для здоров'я людини умови праці на виробництві. Арсенальці закликали адміністрацію розробити програму покращання умов праці, яка б мала на меті термінову (два-три місяці) переміну становища працівників, а не такі заходи, що ймовірно розтягнуться на кілька п'ятирічок. По суті, робітники запропонували директору Ісхакову та технічному інспекторові Полянському виконати, нарешті, свої службові обов'язки.

Представники адміністрації вирішили замовчати свої наміри. Заводська газета категорично відмовилася оприлюднити листа, пояснивши відмову стати на бік робітників цілковитою залежністю від адміністрації.

Київський завод „Арсенал", що на ньому розгорнулися вищезгадані події (він має ще одну назву — виробниче об'єднання імени Леніна) в офіційній комуністичній пропаґанді і досі подається як спадкоємець революційних традицій пролетаріяту. Саме арсенальці 70 років тому підняли заколот проти Центральної Ради і прискорили встановлення у Києві більшовицького режиму.

Своє звернення до адміністрації арсенальці принесли 29-го серпня до „Рухінформ центру" для оприлюднення.

Очевидно, робітники вже почали усвідомлювати справжню ціну отим революційним гаслам, котрими їх підгодували протягом сімдесяти років.

Перший Міжнародний конґрес україністів у Києві почав свої наради

Київ. (Мирослав Лабунька). — У понеділок, 27-го серпня, тут розпочав свою працю Перший Міжнародний конґрес україністів. Конгрес зорганізований Міжнародною Асоціяцією Україністів (МАУ), що об'єднує крайові чи національні асоціяції україністів багатьох країн світу, включаючи Японію, Китай та більшість европейських країн. У конґресі беруть участь коло 170 учасників із-за кордону, а коло 300 з Совєтського Союзу. Серед чужинців найвизначніші вчені-україністи. Очевидно, що між 300 учасниками з України й інших частин Совєтського Союзу бачимо імена людей — вчених, що навіть в найгірші роки переслідувань і заборон працювали для української науки і культури, як Олесь Гончар, Михайло Брайчевський, Ярослав Дашкевич, Іван Дзюба, Юрій Бача із Чехо-Словаччини та інші. Щиро і з великим пошануванням присутні привітали професора Юрія Шевельова та інших вчених із-за кордону.

Відкриття Конгресу відбулось в оперному театрі столиці.

Конгрес офіційно відкрив голова МАУ академік Віталій Русанівський. Привітання зложили учасникам конґресу наступні представники уряду та наукових установ: заступник голови Верховної Ради УССР Іван Плющ, заступник президента Академії наук України Володимир Скок, заступник голови міської ради Києва Олесіюк, котрий закінчив своє слово привітом „Слава Україні!" Довші привітання виголосили письменники Олесь Гончар і Дмитро Павличко. О. Гончар сказав такі вагомі слова: „Ми ледве виборсуємося з трясовини того жорстокого світу, де цінність людської особистости була зведена до табірного гулагівського рівня, тобто впала до позначок нижчих, ніж у будь-які інші часи. Все це не минуло безслідно. Тиранія призводить багатьох до моральної деградації, і чи не відлунням того, що було, сьогодні стають вибухи нечуваного насильства зростання масової злочинності, з якою суспільству стає дедалі важче впоратись. Сьогодні Україна міняється на очах". І далі: „Пора Україні повернути праці Володимира Вернадського..., ждемо багатющу спадщину Дмитра Чижевського..., має повернутись до віруючих богословська література, твори Йосипа Сліпого, Андрея Шептицького та інших видатних діячів української церкви".

У честь учасників конґресу відбувся концерт з участю ансамблів із різних частин України та визначних співаків-солістів київської опери. Концерт закінчився відспіванням „Боже, великий єдиний", національного гимну „Це не вмерла Україна" та многоліттєвієм для українського народу. Весь вечір публіка просиділа, як заворожена і видно було збудження великих почувань та емоцій, у багатьох людей на очах появлялися сльози. На сцені над зведеним хором весь час повівав синьо-жовтий прапор.

НАВЧАЛЬНИЙ РІК У ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — Наука в Школі Українознавства при парафії св. Михаїла в Йонкерсі починається Службою Божою в суботу, 8-го вересня ц.р., о год. 9:00 рано. Цього дня також відбудеться реєстрація учнів і продаж шкільних підручників.

Наукові контакти Українського Музею в Ню Йорку з Україною зростають

Дві монографії д-ра Дмитра Степовика.

Ню Йорк (УМ). — У вересні цього року на запрошення Музею приїхав доктор мистецтвознавства Дмитро Степовик. В музеї заплановано цикл лекцій з мистецтва, які будуть ілюстровані діяпозитивами. Слухачі матимуть можливість ширше ознайомитися зі скарбами музеїв України, з розвитком українського іконопису протягом 1000 років, з розвитком гравюри XVI-XVIII ст. читатиме про українське барокко, його національну своєрідність і світовий контекст, про мистецтво рисунку на Україні у XVII-XVIII століттях та ряд інших. Одночасно Д. Степовик готуватиме текст до каталогу виставки „Малярство Якова Гніздовського" та працюатиме над монографією про творчість видатного українського митця століття.

Дмитро Степовик народився 7-го жовтня 1938 року в с. Слободище на Житомирщині. В 1955 році поступив на факультет журналістики Київського державного університету ім. Т. Шевченка. Після закінчення працює в редакції газети „Молодь України". У 1967-1970 роках навчається в аспірантурі Інституту мистецтвознавства, фолкльору та етнографії ім. М.Т.Рильського АН УССР. З студентських років молодого вченого цікавило мистецтво. Його дипломна робота „Проблеми національної своєрідності образотворчого мистецтва у статтях Володимира Стасова" (1960) одержала високу оцінку викладачів та студентів. Після закінчення аспірантури та захисту кандидатської дисертації працює в Інституті мистецтвознавства, фолкльору та етнографії ім. М.Т. Рильського. У 1984 році захищає докторську дисертацію.

Науковий доробок Д. Степовика торкається двох основних питань: української мистецької клясики, а зокрема мистецтва графіки XVI-XVIII ст., і українсько-болгарських мистецьких зв'язків. У видавництві „Наукова думка" у 1975 році вийшла з друку монографія, присвячена темі українсько-болгарських мистецьких зв'язків. Дмитро Степович простежує мистецькі контакти в історичном пляні — від доби Київської Руси і стародавньої Болгарської держави до наших часів. Надзвичайно глибокими, аналітичними, науково-обґрунтованими є монографії про українську школу ґравірування на металі, яка сформувалася в XVII ст. Про видатних представників цієї школи — Олександра Тарасевича, Леонтія Тарасевича, Івана Ширського — були написані окремі монографії. Те чи інше явище в мистецтві Д. Степовик старається охопити в цілому. Так творчість Леонтія Тарасевича розглянена в контексті часу і загальному розвитку українського мистецтва барокко. В науковому доробку Дмитра Степовика найбільше приваблює нестандартність мислення, вміння знайти свій погляд на це чи інше явище в мистецтві.

Отже, чекаємо змістовних наукових зустрічів та діялогу з мистецтвознавцем з України. Про цикл доповідей буде оголошено окремо.

ХРОНІКА ПОДІЙ В УКРАЇНІ

(З повідомлень УПА та ІЦР)

Умань, Черкаська область. Тут 14-го серпня відбувся суд над членом Ради УРП Тетяною Чорномаз, яку звинуватили у проведенні святкової зустрічі з концертом з нагоди 500-ліття утворення Запорозької Січі. Т. Чорномаз звинуватили в організації несанкціонованого мітинґу і покарали штрафом на 200 карбованців.

Львів-Луцьке. Як інформує Генадій Кожевніков, Сколівські Міська та Районна Ради на Львівщині відмовилися викупити раніше замовлений пам'ятник Ленінові вартістю понад 40,000 карбованців. Та бажаючі придбати пам'ятник знайшлися на Волині, про намір викупити пам'ятник заявив Горохівський райвиконком.

Закарпаття. Тут продовжує свою діяльність Товариство карпатських русинів. Як повідомив заступник голови Товариства Петро Годьмаш, ця незалежна громадська організація, створена у нинішньому році, має статус національно-культурного товариства і виступає за утворення у складі України автономної республіки підкарпатських русинів. Члени Товариства відстоюють право русинів вважати себе окремим самобутнім народом, що не заважає русинам бути братами українців. Кореспонденти зазначують, що чимало русинів не поділяють цих поглядів, вважаючи себе приналежними до українського етносу.

Івано-Франківське. Тут 13-го серпня в інтерв'ю для обласного радіо прокурор области виступив з нападками на організаторів перепоховання останків жертв репресій у Яблуневі Косівського району 12-го серпня. Він також заявив, що всі, хто проводив розкопки в Яблуневі, будуть покарані, в тому числі й кореспонденти газет „Галичина" та „Коломийський вісник", які „зводять наклепи на НКВД". Кореспондент Інформаційно-пресової служби УРП Андрій Смук повідомив, що 13-го серпня вже звільнено з праці слідчого Косівської прокуратури, який брав участь у розкопках. На думку прокурора, працівники НКВД нікого не вбивали і не вдавалися до тортур. Свідків подій у Яблуневі в повоєнні роки, родичів загиблих за їхні свідчення під час перепоховань про знущання над в'язнями в катівнях НКВД поодинці викликають до КҐБ і там погрожують багаторічним ув'язненням „за наклепи".

Коломия, Івано-Франківської области. Тут 14-го серпня відбулась офіційна передача будинку колишнього військового штабу під медичну школу. Представник УРП Андрій Смук повідомляє, що військові вимагають компенсації, тобто передачі їм 100-квартирного будинку для поселення родин офіцерів, які залишають Чехо-Словаччину. Згідно з повідомленням А. Смука, на території Івано-Франківської области партійні апаратчики плянують зформувати спеціяльний офіцерський полк.

Артемівськ. Як інформує Віктор Череп, реґіональна організація Руху проводить збір підписів під зверненням до ВР Української ССР з вимогою заборонити використовування не підготовлених спеціяльно громадян України на роботах по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Збір підписів під аналогічними зверненнями проводиться і в низці інших реґіонів республіки.

Вінничина. Представник УРП Євген Смирнов повідомляє, що в містечку Брацлаві Немирівського району від 3 серпня працює група львів'ян — активістів Студентського Братства, які споруджують у колишній столиці козацького Поділля могилу пам'яті запорізьких козаків в пляні святкування 500-ліття Січі. За станом на 15-го серпня була виконана третина робіт.

(Закінчення на стор. 4)

З мандрівки по Україні

А НАД УКРАЇНОЮ ДАЛІ СНУЄТЬСЯ ТІНЬ ЧОРНОБИЛЯ

Київ-Львів (О. Кузьмович). — Хоча як радісно і тепло вітали українських лікарів із діяспори в Україні, здавалося немов тінь Чорнобиля ходила за ними, де б вони не були і за іншими учасниками прогульки, пригадуючи постійно, що вона існує, що її не можна ані зменшити ані розвіяти.

Чи не найсильніше пригадує нам про цю тінь постійно Володимир Яворівський, який перший приїхав на Захід, щоб представити чужинному світові страшну небезпеку нуклеарного вибуху в Чорнобилі, який може мати ґльобальні наслідки. І цим разом, в часі перебування у Києві ми мали нагоду прислухатися до його розмови із австралійською телевізійною журналісткою, муж якої — українець лікар, що приїхала також на III Конґрес СФУЛТ. В. Яворівський, як завжди, сповненим турботи голосом вияснює, що саркофаґ в Чорнобилі не витримує потужности радіяції, яка далі існує і тому майбутнє Чорнобиля дуже темне. Залишки реактора крихкі і знавці кажуть, що він може запастися, тим більше, що все було збудоване на легкому пісковому фундаменті, який розташований між трьома ріками. Отже не лише постійно підводяться вгору маленькі хмаринки радіяції, але ніхто не має розв'язки як позбутися цих тисячів тонн реактора. „Знаєте", — каже В. Яворівський, — „немає аналогії до Чорнобиля у цілому світі і наука не знає виходу із цього випадку. За першу половину 1990 року було шість випадків, коли могло дійти до подібного вибуху в Чорнобилі, як був цей перший, пропам'ятний в 1986 році. А не забувайте, що крім Чорнобиля в Україні зараз працює 15 реакторів, значить, одна четверта всіх, що є в СССР. У самому Рівному є два реактори цього типу, що в Чорнобилі. Отже не можна дивуватися, що населення України поважно занепокоєне і вимагає припинення будови реакторів та кращої медичної опіки для тих, які вже є жертвами радіяції".

Відкриття Медичного центру у Львові: зліва до права д-р А. Хрептовський, Б. Котик, В. Чорновіл, д-р М. Драч

Це стурбовання В. Яворівського віддзеркалене в цілому українському населенні, бо таки за перебування в Києві українських лікарів на III Конгресі відбувся двогодинний страйк у цій справі. Однак, хоча дні були переповнені медичними доповідями — питанню радіяції та наслідків Чорнобиля посвячено лише один із них, а слухачі доповідей, що їх виголосили місцеві лікарі, були дещо розчаровані, не довідавшись конкретних даних про кількість та силу захворінь із-за радіяції.

Справа допомоги жертвам радіяції була, однак, предметом двох окремих нарад лікарів та представників міністерства охорони здоров'я України, у висліді яких покликано до життя Міжнародну медичну чорнобильську раду України, яка мала б у майбутньому зосередити цілу допомогу цим жертвам, бо як досі знаємо, ця допомога розпорошена та йде різними руслами. До ради увійшли представники НРУП, Зеленого Світу, Академії Наук України, лікарських товариств, Червоного Хреста, Фонду культури, Київського університету, товариства „Чорнобиль" та інших громадських і державних установ. Президентом одноголосно обрано Юрія Щербака, заступниками д-ра Зенона Матківського із ЗСА і д-ра Ярослава Барвінського із Канади, д-ра Максим Драч був обраний генеральним секретарем, а д-ра Мирослава Коленського обрали координатором. Крім того, до Ради увійшло ряд лікарів із діяспори та України. Поруч із широкими плянами у системі допомоги жертвам радіяції, заступник міністра охорони здоров'я д-р Андрій Сердюк запропонував, щоб у п'яту річницю чорнобильської аварії відбувся перший конгрес Міжнародної ради з представниками усіх організацій, що до неї ввійшли, але також із запрошеними чужинецькими чинниками лікарських Товариств, зацікавлених екологією. Цей конґрес мав би відбутися на пароплаві, з відвідинами усіх більших атомних станцій України, із завершенням нарад в Києві.

(Закінчення на стор. 3)

Об'єднання Вояків Другої Дивізії УНА вшанує ген. П. Дяченка

Бавн Брук, Н.Дж. — Комбатантські, Молодечі і суспільно-політичні організації та все громадянство вшанують і відзначать 25-ліття смерти св. п. ген. Петра Дяченка, командира 2-ої Дивізії УНА, яке відбудеться в церкві св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н.Дж., в неділю, 16-го вересня 1990 р. в год. 11:30 рано.

Після панахиди в церковній залі відбудеться мистецька програма, правдоподібно слово про ген. П. Дяченка, учасника Зимового Походу, виголосить Блаженніший Патріярх УАПЦ Мстислав. Також передбачений виступ хору „Гайдамаки" під керівництвом побратима Володимира Васьківа. Після програми, солодке і кава.

Ансамбль „Лілея" видав нову касету

Монтреаль. — Популярний ансамбль „Лілея" з Торонто недавно видав нову касету. Цей ансамбль вже чотири роки чарує своєю піснею слухачів Північної Америки. Після видання першого запису в 1986 році „Лілея" брала участь у численних фестивалях та концертах в Канаді і ЗСА.

Новий запис вказує на розвиток і поширення музичного стилю ансамблю у вокальній і інструментальній техніці. Запис відкриває жвава пісня „Що за біда" композитора Ігоря Білозіра зі Львова. В цьому новому записі „Лілея" також співає твори композитора Романа Дрозда та власні обробки сучасних та українських народних пісень. Склад виконавців включає головну групу, як і допоміжних музикантів, в тому числі: Беата Вуйцік, Ліліяна Тереfенко, Олександра Кобеляк, Іван Сконцей, Роман Лайкош, Бил Кінал, Андрій Полянський і Ярослав Назарович.

На першій сторінці платівки записані такі пісні: „Що за біда", „Тиша морська", „Для всіх ти мертва", „Ой поїхав мій миленький", „Чому", „В тему нічку". На другій стороні: „Заспівала б я", „Приходиш до мене", „Вершники", „Вишеньки", „Колискова", „Гаєм зелененьким".

Цю касету можна купити в українських крамницях або замовити телефонічно, почтою або через факс від фірми „Євшан". Кошт: 8.98 амер. дол., або 10.98 канад. дол. за кожну касету. Слід додати 2.50 дол. до замовлення за пересилку. За дальшими інформаціями слід писати або телефонувати до фірми Yevshan Corporation, Box 325, Beaconsfield, Quebec H9W 5T8, тел.: (514) 630-9858 або FAX: (514) 630-9960.

У ПОЛЬЩІ ДОМАГАЮТЬСЯ СЛІДСТВА ПРО КОНЦТАБІР В ЯВОЖНІ

Варшава, Польща. — Голова Об'єднання Українців у Польщі Юрій Рейт звернувся до міністра справедливости Речі Посполитої Польської з внеском розпочати судову справу про злочини доконані на українській людності в центральному таборі праці в Явожні в 1947-1949 роках. Табір створено як один з елементів депортаційної акції „Вісла" і запроторено сюди близько 3,800 українців, яких нібито запідозрювали у співпраці з УПА. Фактично він був клясичним тоталітарним концентраційним табором сталінського і гітлерівського зразку. Ув'язнено тут жінок, старців, священиків, мужчин різного віку. В наслідок знущань, тортур голоду й хворіб померло близько 160 осіб. Концтабір цей знаходився на місці однієї з філій Освєнцімського концентраційного табору.

Внесок голови ОУП включає шість пунктів. У першому поставлено вимогу проведення судової справи про злочини доконані на українцях в 1947-49 роках, зокрема устійнення відповідальности окремих осіб та установ за рішення безправного позбавлення волі та ув'язнення близько 4,000 української людности. У наступних пунктах винесено такі вимоги: визнання злочинів доконаних на українцях у Явожні за злочин проти людства, який не підлягає строкові давности; притягнути до карної відповідальности осіб винних за доконані злочини і тих хто стояв за ними; визнати ув'язнених жертвами сталінських репресій; розпочати регабілітаційний процес по відношенні до цих осіб; підтримати заходи ОУП щодо вшанування місць поховання жертв репресій.

Нещодавно при ОУП створено Комісію Національної Пам'яти, яка має займатися „збереженням слідів української присутности на території Річпосполитої", як про це пишеться у повідомленні надрукованому в тижневику „Наше Слово" з 19-го серпня. Комісія в першу чергу займатиметься справами останнього сорокаріччя, хоч у колі її зацікавлень знаходиться уся спадщина української громади на території Польщі. Першою справою, якою займатиметься комісія буде весь комплекс питань пов'язаних з акцією „Вісла" та табором у Явожні. З цією метою створено Український архів, що буде її документаційним центром. Підготовляється спорудження пам'ятника жертв Явожна, якого відкриття може відбутися ще восени поточного року. Головою комісії обрано доцента Степана Заброварного, а його заступником Євгена Місила.

„Наше Слово" звернулося з закликом до української громади допомагати комісії у її діяльности. „Кожен спогад (надісланий на адресу редакції чи ОУП), кожна відповідь надіслана на анкету Українського Архіву, кожна ініціятива, особиста допомога у полагоджуванні численних справ на місцях та у забезпечуванні слідів — буде для Комісії дорогоцінною. Буде безцінною для поколінь, які прийдуть, щоб утверджуватися в українській національній пам'яті та волі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Праці

День Праці першого понеділка вересня — це відповідник колишнього европейського Першого Травня, коли ще большевики не скомпромітували і не здискредитували це робітниче свято. В Америці День Праці об'єднує працедавців і робітників. Американська економічна система, побудована на приватній ініціятиві і суперництві, у великій мірі зрівнює працедавця і робітника. Це стосується особливо мільйонів так званих дрібних бизнесів — крамниць, ресторанів, майстерень, що їх власник працює як „самозатруднений" робітник. Специфікумом американської дійсности є своєрідний культ праці. Американські мільйонери не обмежуються до життєвого люксусу, до філософського світогляду епікурейців. Вони шукають собі якоїсь праці чи-то в політиці чи культурі чи філянтропії, але прагнуть „щось" діяти.

День Праці в Америці має теж специфічне календарне значення. Це межовий стовп між трьома літніми місяцями, в яких люди беруть собі відпустки, вакації, і осіннім сезоном, який наказує відновити активність усіх організацій, які літом „відпочивали", чи пак часово припиняли діяльність, бо не дозволяла на неї літня спека і люди роз'їздилися. День Праці — це пригадка дітям і молоді, що скінчилося їх дозвілля. Швидко залунає гасло „Діти до школи", — тільки високі школи, коледжі й університети розпочинають науку здебільшого у жовтні. Відомо, що для малят перший день у школі — це день радости або смутку, залежно від вдачі дитини і як дитину підготовили психічно її батьки і що та дитина пережила у школі. Дорослі, вихованці середніх і високих шкіл здебільша раді вертаються до студій, свідомі, що у нашій добі людина без освіти не є повновартною, погано почуває себе у товаристві освічених осіб і має гірші можливості праці та заробітку. В Америці бизнес сполучений не тільки зі заробітком і достатком але й із приємністю. Дехто нарікає, що таке величезне свято, як Різдво Христове — скомерціялізоване. Це правда, але правдою є також, що ніде так, як в Америці, світ бизнесу вміє створити справжній „дух Різдва".

Не відповідає правді твердження декого, що в Америці люди у погоні за грішми не вміють відпочивати. Законодавці, які схвалювали кожне з отих світських „леґальних свят", так придумали, щоби штучно творити триденний „довгий кінець тижня". Тут знову з журбою радість обіймається, бо кожний такий довгий кінець місяця в Америці, яка називається країною на колесах, приносить сотні жертв автомобільних катастроф. Обмеження законної швидкости автомобілів у більшості стейтів до 55 миль на годину та підвищення кар за їзду у підхмеленому стані дещо зменшило ту м'ясорубку, але пошесть наркоманії збільшила риск автомобільного руху.

Цьогорічне літо в Америці не було найкраще. У червні й у першій половині липня був холод, у серпні було забагато дощів із повенями та шкодами на фармах і городах. Особливо Схід Америки не знає гарної української весни і гарної осени. У цьому році можна почути у розмовах тугу за гарною осінню, яку календарно розпочинає вересень. Цього року нависла над Америкою ще одна непередбачена грізна хмара: загроза газової війни в обширі Перської затоки. Ні одна сторона не хоче цієї війни, кожна сторона вагається розпочинати страхітливий зудар. Але обидві сторони — Америка з своїми міжнародними союзниками і Ірак займає непримирливе принципове крайнє становище і ні одна сторона не хоче наразитися на „втрату обличчя". Ця цьогорічна криза, що розпочалась з початком серпня, щось важливіше і поважніше як погода і все те, що за традицією було пов'язане з Днем Праці. Треба побажати собі і своїм рідним, щоби розійшлася чорна хмара, яка сягає від північно-американського континенту по пустиню Савдійської Арабії, і щоб можна було знову обмірковувати благодаті Дня Праці без журби над тим, як і чим закінчиться ця драма за тисячі миль від Америки.

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ембарго, введене, щоб примусити Ірак відтягнутися з Кувайту, 29-го серпня знайшло велику підтримку від держав ОПЕК-у, які схвалили плян, згідно з яким Савдійська Арабія, Венесуеля й інші країни-члени помпуватимуть більшу кількість ропи, що допоможе знизити ціни на неї. Один міністер ОПЕК-у передбачає, що в наслідок цього рішення буде можливо замінити 3 мільйони із чотирьох барелів нафти денно, яких бракує в наслідок ембарго на іракську і кувайтську нафту.

Н. Осока

ПОЛКОВНИК КҐБ РОЗПОВІДАЄ ПРО ПОЛІТИЧНІ ВБИВСТВА

Москва. — У газеті „Московские Новости" з 26-го серпня опублікована стаття колишнього розвідника КҐБ Міхаїла Любімова, який викриває терористичну діяльність КҐБ. Автор статті перечислив відомі йому політичні вбивства, зокрема вбивство Степана Бандери 1959 року.

Автографом до статті відставний полковник КҐБ взяв вислів К. Маркса в листопаді 1848 року, коли той сказав: „Існує лиш один засіб скоротити, спростити і сконцентрувати кровожадну агонію старого суспільства і криваві муки родів нового суспільства, лиш один засіб — революційний тероризм".

Про методи діяльности совєтських органів державної безпеки вже кілька разів з'являлися публікації у московській пресі, серед інших ішлося про вбивство Троцького і С. Бандери. Однак органи влади не відповіли на ці публікації, не заперечивши їх і не ствердивши.

Полковник Любімов починає свою розповідь з того, як 15-го жовтня 1959 року вдень близько 1-ої години агент КҐБ Богдан Сташинський вистрелив отруйною капсулею в обличчя лідера ОУН С. Бандери, коли він під'їхав до свого будинку у Мюнхені. Газета „Красная Звезда" 20-го жовтня того року писала, що Бандеру вбито нібито за вказівкою західньонімецького міністра у справах втікачів Теодора Оберлендера, бо, мовляв, Бандера багато знав про його діяльність. Можливо, що нескоро стало б відомо, хто вчинив цей злочин, але 12-го серпня 1961 року Б. Сташинський перейшов зі Східньої до Західньої Німеччини, де попросив політичного притулку в американських властей. Після детального допиту американці передали його в руки західньонімецького правосуддя. Під судний признався, пише полковник КҐБ, що був завербований з 19 років, а коли йому сповнилось 25 років, на завдання КҐБ вбив одного з провідників ОУН Лева Ребета — також за допомогою отрути, яка під час дихання потрапляє до легенів і спричинює згущення крови в судинах. Згодом після смерти судини знову приходять в попередній стан, тому недосвідчені патологоанатоми часто думають, що людина померла від серцевої недуги. Сташинський підстеріг Ребета на сходах будинку і випустив в обличчя смертельний газ. На суді Сташинський повідомив, що за вбивство С. Бандери його нагородили орденом Червоного Прапора „за виконання важливого урядового завдання". Орден вручив йому тодішній голова КҐБ Александер Шелєпін.

Полковник Любімов тоді тільки починав працю у зовнішній розвідці КҐБ і, прочитавши в лондонській пресі про Сташинського, вже тоді усвідомлював, що вбивства Ребета і Бандери не могли бути здійснені без санкції керівних партійних органів. Автор статті пише, що згідно з публікаціями на Заході, ОГПУ почало політичні вбивства за кордоном 1926 року, коли в Парижі був убитий Симон Петлюра. Пізніше знову в Парижі 1930 року був викрадений білогвардійський генерал А. Кутепов, 1937 року така ж доля спіткала іншого генерала — Міллера. Перший згідно з повідомленнями КҐБ „помер у дорозі до Москви", а другого засудили до розстрілу совєтським судом.

Терористичні акти широко використовувалися і в передреволюційні роки в середині країни. А почавши каральні акції за кордоном ОГПУ — НКВД безпощадно знищували і вірних співпрацівників, і тих кого вважали зрадниками і навіть членів іноземних комуністичних партій, які з недовірою висловлювалися про владу в СССР. Згадує Любімов і працівника КҐБ Петрова, який втік на Захід і розповів у спогадах, що бойовики часто перебували на совєтських кораблях, що курсували навколо Европи. Намічену жертву запрошували „на вечерю" в представництво і там вбивали, закопуючи просто на території представництва. Так були вбиті резидент ОГПУ в ЗСА В. Маркін 1932 року, аґент головного розвідувального управління Ж. Кремет 1934 року, резидент ОГПУ в Швайцарії І. Рейсс 1937 року, в Еспанії були знищені „ліві" Г. Мулен, К. Ландау, К. Бернері, А. Нін у 1937 році, в Бельгії був убитий резидент-перебіжчик Г. Арутюнов, підкладена бомба в коробку цукерок лідерові ОУН Е. Коновальцеві 1938 року. В Парижі того ж року при загадкових обставинах помер син Троцького Лев Сєдов. Після війни активізувались викрадення і вбивства людей в Німеччині, зокрема в Берліні 1947 року був викрадений діяч НТС Г. Трегубов, насильно вивезений до Східньої Німеччини 1952 року глава асоціяції незалежних німецьких юристів Вальтер Лінзе, розголосу набув 1954 року скандал, коли капітан КҐБ Хохлов явився до лідера Народно-трудового Союзу Околовича і розповів, що має наказ вбити його.

М. Любімов зауважив, що цей перелік міг би продовжити, бо таких жорстоких убивств було багато і вони сприяли ворожому наставленню Заходу до СССР, з чим не можна не погодитись. Однак викликає сумнів твердження відставного полковника КҐБ що вбивство С. Бандери 1959 року було останнім терористичним актом за кордоном. Щоправда, і генерал Калуґін недавно заявив у своє-

(Закінчення на стор. 3)

Мирослав Левицький

КОНСЕРВАТИСТИ І УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ

II.

Наступні дні після прийняття цього ж важливого для нас документу показали, що ортодоксійне крило парляменту по-всякому унеможливлюватиме введення у життя найважливіших положень „Декляраціі". Під тиском групи „256" майже безмінно переобрано уряд республіки, який за свою недолугість був підданий тотальній критиці під час парляментського обговорення.

Що торкається участи некомуністів у групі „256" або, як її офіційно називають групі „За Радянську суверенну Україну", то одного з них напевно можемо назвати. Це архиєпископ Російської Православної Церкви Атанангел або, у світському, Іван Саввін, який відзначається крайньою консервативністю. За його словами достоїнством та патріотичним вчинком претендента на голову Верховної Ради УССР — Володимира Івашка — була його участь в афганській війні. Крім того, за словами сановника РПЦ люди зібрані на площі перед будинком Верховної Ради — це народ...

У своєму бюлетені партійна група всі достоїнства демократичного бльоку приписує собі. Всі свої ж хиби підкидає йому. Не приховує вона і того, що членів демократичного бльоку вважає своїми супротивниками. Очевидно супротивник в тоталітарному трактуванні — це не те саме, що супротивник у демократичному розумінні. Отже, депутати партійної групи своїми супротивниками вважають народ, який їм віддав свої голоси...

Цікавим матеріялом у бюлетені партійної групи є „соціологічне дослідження" про популярність, чи радше непопулярність, серед народу національної символіки. За даними партійного „дослідження" 75 відс. опитуваних визнає своїми символами державні символи СССР. Що торкається державних символів України — то 65 відс. опитуваних вважає державними символами лязурно-червоний прапор та комуністичний герб. На перший погляд наведені результати є для національно-демократичних сил вкрай некорисними. Особливо, коли брати їх у світлі можливого референдуму про символіку, якого хочуть представники партапарату.

Нині справа символіки належить в Україні до найважливіших, тому не можемо сухо приймати дані, наведені в бюлетені парляментських консерваторів. Почнімо від того, що дані ці підготовив Ідеологічний відділ Центрального Комітету Комуністичної партії України, було опитано всього 5,052 кореспонденти. Коли співставити наведені дані з всезростаючою кількістю національних прапорів на мітинґах, побачимо чималу розбіжність. Цікаво відзначити, що синьожовтий прапор, як знамено свободи, все більше завойовує собі право на життя на сході України. Великим зламом для Східньої України стали події, зв'язані з відзначенням 500-ліття козацтва. Багатотисячні мітинґи, які масово проходили, всупереч перешкодам влади, під національними прапорами, не вимагають коментаря. Люди хочуть свободи, яку утотожнюють з синьо-жовтим знаменом.

Як далеко від прапора свободи до прапора держави — покищо невідомо. Потрібне дослідження. Напевно результати його будуть іншими, коли робитиме його партійна установа, а іншими, коли незалежна орґанізація. Справа в тому, що багато людей в Україні, а особливо на сході, ще не позбулись страху перед підступністю партії. Ще недавно багато людей на всякі офіційні анкети відповідало не те, що вони думали, а те, „що було потрібне", щоб, борони Боже, не накоїти собі лиха.

І це ще, на жаль, не перевелося. Можна було б тут назвати тисячі яскравих прикладів, але це виходить поза рамки даної статті.

Як довго оця боязнь, оці ганебні напучення існуватимуть? Є всі підстави, вважати, що недовго.

Робітництво у своїх акціях протесту, на відміну від минулого року, вже не тільки домагається покращання матеріяльного рівня життя, чим заслонюються консерватори, але перш за все — його деполітизації. На вимогу саме робітників в Україні вже знесено перші пам'ятники ідеологам і творцям комунізму. Далі, все вказує, процес піде ланцюговою реакцією. Тернопільська обласна Рада ухвалила закон про звільнення учнів молодших кляс та дошкільнят від обов'язкового вивчення російської мови. Факти ці докраю розлютили консерватистів, мовляв, — це ущемлення культури, порушення „віковічного братства"... Дехто, навіть, називає це розгулом націоналізму!

З цього приводу були запити в парляменті, але їх легко відбила демократична „меншість", виходячи з цього двобою переможною, бо справа червоноградського та тернопільського „інцидентів" набрала загальноукраїнського розголосу.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про поворот до рідного міста

Пригадуєте, дорогі читачі, сантиментальну новелю Богдана Нижанківського п.з. „Я вернувся до свого міста"? Як у сні він ходить вулицями „свого" Львова, переживає кожний закуток його від Високого Замку — до рідної Личаківської вулиці?

Чомусь саме цей його поетичний сон постійно насувався мені на думку, коли я вперше після 46 років їхала до рідного міста. Бо і в мене, як напевно в більшості нас, — „пересаджених" до чужих країн, осіб, були такі сни-мрії. Скільки разів у них згадувалося цей Львів, місто нашої молодости, із усіми романтичними для нас місцями, оспіваними у славних пісеньках „Веселого Львова". І розуміється, у наших споминах, як у кожних, цей Львів був такий чарівний, такий веселий, такий особливий і „наш".

У темну нічку наші автобуси приїжджають до Львова. Дивлюся напруженим зором через шибку автобуса, стараюся розпізнати з якої сторони в'їжджаємо і якими вулицями, але ніяк не можу. Потішаю себе, що це із-за темряви. Перед готелем „Супутник", що поставлений в новій, мені зовсім незнайомій, дільниці десь, як кажуть за Стрийським парком, серед типічних совєтських мешканевих сірих кам'яниць — сотні осіб. Це рідні й знайомі, що прийшли привітати нашу велику групу із діяспори. Квіти, вигуки, поцілунки. Але не для всіх — мені не довелося побачити ні одного знайомого обличчя, ніхто не привітав мене в тому, здавалося, рідному місті. Де всі поділися — оці близькі і знайомі? Напевно вбільшості вони на кладовищах Львова чи Бавнд Бруку, або на інших розкинених по широкому світі.

Але не лише брак близьких давався відчути у моєму місті. Його вулиці, будівлі були може і деякі ті самі, а однак не ті самі коли їх єдиною чудом віднайденою близькою людиною ми мандрували в ці дні по Львові.

46 років либонь надто довгий час, навіть для найбільшої туги за рідним містом. А може — рідне місто-це не лише саме каміння, чи навіть природа, але в першу чергу рідні люди? Коли, однак, довкола вас десятки-сотні чужих облич, з яких і багато вже не дуже українських, коли навіть тут дзвенить часто нелюблена, чужа мова, коли так рідко чути тут сміх, а мундири міліції пригадують ще недавню силу п'ястука, що десь там по закутках зачаїлася „на кожний випадок" — важко віднайти подібність із нашими снами — тими із поетичної розповіді Б. Нижанківського.

Навіть коли приходить цей може найбільше зворушливий момент — зустрічі із „моїм — не моїм" домом, він все ж інакший, як залишився у споминах, хоча в городі ще цвітуть троянди, що їх колись посадила рука мами, а на вежі пнеться цей самий дикий виноград... Стою довго біля нього, оглядаю із усіх сторін, але навіть його вид не торкається душі споминами, хоча це був справді дім, а не лише „ще одна хата".

Їду львівським, так добре знаним колись, трамваєм, ген на гору колишньої вулиці Листопада, у горячі та стиску з тим чужим мені „тальоном" у руках, який передає на пам'ятку цих трамваїв віднайдений мій хресний син. Чи пригадуєте мої однолітки-львів'яни того неодмінного пасажира наших трамваїв, львівського „батяра", що співав постійно „Бувай ми здорова, я вже відїжджаю?" Тепер ніхто не співає у трамваї, а люди тиснуться без слова, кожний занурений у свої думки і журби.

На ратуші і на інших будівлях повівають синьо-жовті прапори, біля „каменя", де має бути пам'ятник Шевченкові, кожного дня нові квіти. Це найбільше радісні картини з мого рідного міста. І може ще сотні людей, що зібралися у Шевченківському гаї чи при посвяченні каменя під будову церкви. А все ж цей поворот у рідне місто якийсь не такий як би хотілося.

Може правду каже американський письменник Томас Вулф: „You can't go home again"...?

О-КА

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Микола Мушинка

ВІСТІ З ПРЯШІВЩИНИ

У п'ятницю, 10-го серпня до Пряшева прибула тричленна група редакторів видавництва „Карпати" в Ужгороді — Дмитро Федака, Петро Часто та Михайло Томчаній.

У пряшівській українській редакції Словацького педагогічного видавництва вони обговорювали питання взаємної співпраці і кооперації. Як повідомив завідуючих пряшівським відділом Іван Яцканин, його видавництво в кооперації з ужгородським видавництвом „Карпати" ще цього року видасть „Народний календар на 1991 рік" та антологію прози закарпатських та східньословацьких українських письменників „Веселка Карпат". На наступній зустрічі, що відбудеться 12-го вересня буде остаточно обговорено фінансові справи цих двох проєктів.

Видавництво „Карпати" в найближчому часі плянує відкрити в Ужгороді свій власний книжковий маґазин, в якому буде продавати і книжки пряшівського українського видавництва без посередника. Цим вирішалася б одна з найболючіших справ — розповсюдження української книжкової продукції з Пряшева на Україні, справа, яку не вдалося вирішити протягом сорока років.

У Пряшеві закінчився тритижневий інтенсивний курс вивчення англійської та німецької мов, в якому взяло участь 76 учнів, головним чином учителів чужих мов із початкових та середніх шкіл Східньої Словаччини. Курс зорганізував Крайовий педагогічний інститут у Пряшеві разом з приватною фірмою МАМО, яка має не лише висококваліфікованих лекторів, але й модерну аудіовізуальну техніку. Фірма МАМО вже в вересні ц.р. відкриє у Пряшеві приватну школу іноземних мов.

В останньому — восьмому - числі греко-католицького щомісячника „Благовісник" що виходить у Пряшеві українською мовою, опубліковано інтерв'ю Марії Пешек з о. Мироном Млочком парохом храму Покрови Пречистої Діви Марії і св. Андрія Первозваного у Мюнхені, які належать до Української Католицької Церкви.

О. Мирон Млочко розповів про свою парафію, наголосивши, що відправи в ній відбуваються українською літературною мовою. Детальніше він зупинився на ставленні сучасної української молоді Заходу до релігії.

На питання: „Що є важливіше для Вашого відчуття — національний чи релігійний елемент? — о. Мирон відповів: „Віру і національність не можна від себе відділити. Вони взаємно доповнюються".

Сьоме число часопису „Благовісник" присвячено 30-літтю мученицької смерті пряшівського греко-католицького єпископа Павла Гойдича. Основну статтю „Фінал великого життя" написав Франтішек Ондрушка, який з Преосвященим Владикою прожив останніх чотири місяці в одній камері леопольдівської в'язничній лікарні. Це і справді зворушлива розповідь очевидця про останні дні життя і смерть єпископа-мученика.

Отець василіянин Маріян Поташ в тому ж числі „Благовісника" опублікував уривок із своєї книги про єпископа Павла Гойдича, що готується до друку під назвою „Мученик за єдність Церкви".

Словацька газети „Čas" повертається до судового процесу над єпископом Гойдичем у 1951 році, в якому найвищого преставника Греко-Католицької Церкви було засуджено на довічне ув'язнення за „військову зраду", „державну зраду" і „шпіонаж". Статті про єпископа Гойдича принесли й інші словацькі газети.

Газета „Нове життя", що виходить у Пряшеві, в 32-му числі почала друкувати нову серію „Винятки з життя авантюриста". Це документальна повість українського письменника-мандрівника Бориса Іванчова про життя й авантюрні пригоди братиславського пенсіонера Маріо-Вітторіо Дердуля — сина словацького леґіонера й італійської дівчини, яку доля занесла в Росію. Дитинство Маріо-Вітторіо проходило в італійському монастирі, потім він став моряком, після катастрофи корабля опинився на одному з островів Диявольського моря, звідки потрапив у Польщу, потім у Чехо-Словаччину, де зовсім випадково зустрівся із своїм батьком, якого ніколи в житті не бачив. Після окупації Чехо-Словаччини німцями, він втік до Совєтського Союзу, де разом з іншими чехами, словаками та закарпатськими українцями, потрапив у концентраційний табір, потім у Червону армію, опісля знов у концтабір, оскільки НКВД запідозріло його в шпигунстві. „До вияснення справи", а це тривало пару років, він рубав ліс у сибірській тайзі. Звільнившись, він працював у ленінградській кіностудії, а згодом одружився із словацькою туристкою, і на початку 80-их років приїхав на Словаччину. Епізоди із цього авантюрно-пригодницької повісти читачі зможуть прочитати в десятьох продовженнях на сторінках тижневика „Нове життя".

Хор при катедральній греко-католицькій церкві Івана Хрестителя у Пряшеві цього року виступив вже у Ченстохові у Польщі, в Хусті на Закарпатті, а минулого тижня він поїхав до Руського Керестура в автономній области Войводина в Юґославії, куди його запросили наші земляки. В руськокерестурській церкві св. Николая хор супроводжував Службу Божу, співаючи композиції Дмитра Бортнянського, Миколи Римського-Корсакова та Юрія Цимбори. Пряшівський церковний хор виступив теж в дальшому центрі русинів — Дюрдеві. На зворотній дорозі 11-го і 12-го серпня він дав два концерти у відомому паломницькому осередку Угорщини — Марія Повчі.

У суботу, 18-го серпня чотиричленна делеґація Союзу русинів-українців Чехо-Словаччини виїде на Світовий форум українців у діяспорі, що відбудеться у Варшаві від 18-го до 20-го серпня. До складу делеґації увійдуть: голова Союзу Микола Гиряк, член Президії Микола Мушинка та члени Пленуму Союзу Любов Бабота та письменник Михайло Шмайда. Світовий форум українців у діяспорі організує Об'єднання українців Польщі та Світовий конґрес вільних українців.

По дорозі до Варшави у Пряшеві на три дні зупинився генеральний секретар Світового конґресу вільних українців в канадському місті Торонто д-р Василь Верига, щоб познайомитись з життям пряшівських русинів-українців. У Пряшеві він зустрівся з найвищими представниками Союзу русинів-українців Чехо-Словаччини, побував у редакціях тутешніх українських газет і журналів, в українському видавництві, на катедрі української мови та літератури тощо. Представників цих установ він поінформував з програмою Світового конґресу вільних українців, який в сучасності об'єднує 22 міжнародні організації, сім центральних репрезентацій окремих країн та 70 інших організацій.

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

СОВЄТСЬКІ ГАЗЕТИ повідомляють, що ситуація у Вірменії залишається дуже напруженою. „Красная Звезда", наприклад, помістила інтерв'ю з начальником політичного управління єреванського ґарнізону генерал-майором Міхаїлом Сурковим. „Ситуація, на жаль, залишається дуже складною, — заявив М. Сурков.— Справа в тому, що в той час, як керівник Вірменії спільно з командуванням військової округи єреванського ґарнізону і внутрішніх військ шукають шляхів до стабілізації ситуації, окремі ворогуючі групи роблять все, щоб її загострити".

А над Україною...

(Закінчення зі стор. 1)

Надіємося, що ці ґрандіозні пляни можна буде перевести в життя, як і вже більше конкретні пляни із Медичним Центром у Львові, що його святочно відкрито 11-го серпня, в присутності численних лікарів та представників львівського правління та політичних чинників. Цей Центр, що знаходиться у давній лікарні для родин „пануючої верстви", має стати першим зразком модерної лікарні із усіми технічними засобами, які досі в Україні рідкі, або і зовсім недоступні, а їх враз із лікарською допомогою, буде постачати не українська діяспора. На відкритті промовляли і мейор Львова Богдан Котик, і Вячеслав Чорновіл, голова Львівської Ради Народних депутатів, д-р Зенон Криворучко, завідуючий відділом здоров'я Львівської області, і народний депутат Юрій Сорочик і проф. Орест Влох від НРУП, і д-р А. Хрептовський та д-р П. Джуль від СФВУЛ. Може найвірніше схарактеризував стан медицини в Україні В. Чорновіл, стверджуючи, що зараз вона стоїть на рівні африканської держави і є у трагічному стані. Усі говорили про важливість медичної допомоги українців з діяспори, і дякували за те, що вже досі українські лікарі в тому напрямі зробили, особливо д-р Зенон Матківський, іменем якого та його дружини Надії буде названий цей Медичний центр, що стане зразком на цілу Україну.

Однак найбільше зворушливі були слова жінок — Ольги Паславської, що дякувала українській діяспорі за допомогу та Анни Костецької з району Чорнобиля, якій сльози не дали можливости висловити те, що було в її серці. Саме ці особи — безпосередні жертви

В. Яворівський під час інтерв'ю із австралійською журналісткою Ен Сендерс у Києві

Діти із Прип'яті, переселені до Львова, вже із симптомами недуг

чорнобильської трагедії, — що прийшли на відкриття Центру враз із своїми вже хворими дітьми, затемнювали святковість тих хвилин відродження і єднання з новою Україною. Вони розповідали про свої переживання, несвідомість небезпеки радіяції і про їх безупинний страх за дальшу долю дітей. А ці діти, чепурно одягнені із синьо-жовтими бальонами в руках, були такі гарні, що було аж лячно думати про те, що на їхніх раменах сидить ангел смерти.

Важко було про них забути і в дальші дні перебування у Львові. Та ж їх тут аж 454 із 308 сімей, що переселені були до Львова вже 29-го квітня 1986 року. Тому ми не здивувалися, як одного вечора постукали до кімнати в готелі дві із матерів хворих дітей, з проханням, щоб ми вислухали їхню трагедію. Довго вніч ми сиділи разом, а їхні сповнені трагізму слова падали немов олив'яний дощ на нашу совість. Обі молоді жінки розповідали, про цей пропам'ятний день 26-го квітня, коли ніхто їх не попередив про аварію. Розповідали, як вони спокійно працювали в городах, а діти зацікавлені стояли на вулиці, щоб приглядатися пожежним автам та гратися як звичайно в піску, як малий Андрійко взяв в уста м'ячик та після того три дні блював. Щойно на третій день їх усіх, мешканців Прип'яті, вивезли автобусами до Львова. Ще один раз дозволили їм повернутися до рідного міста у серпні, але за цей час їхні мешкання ограбували, а місто було мертве. Але їхні чоловіки мусіли повернутися туди на деякий час, щоб працювати при будові саркофагу. Тепер вони хворі, так як і діти. У 1989 році їх взяли на місяць до лікарні до Києва, де ствердили у дітей побільшення печінки, поганий зір, побільшені щитовидні залози, серцеві зміни. Але і матері вже не здорові. У них бронхіяльна астма, серце не дописує, хоча вони віком ще такі молоді. Однак найгірше в них, як і у всіх, що були в часі аварії поблизу Чорнобиля, — це страх і безвихідність з положення. Страх, що буде з ними далі, страх за майбутнє невинних дітей і страх перед тим невидним ворогом-радіяцією. Тому ці матері, як усі інші, з такою надією чекають допомоги українців з діяспори і вдячні за кожну вітаміну, за кожне добре слово.

У пізню ніч прощаємося і я випроваджую своїх сумних гостей з готелю. Вони просять конечно не забути подякувати через наш щоденник тим, які включилися у акцію допомоги дітям Чорнобиля і при тому передають, немов усі свої почування та забувають про своє горе.

Але я не можу забути їхньої розповіді, здаючи собі справу, що вона одна із тисяч подібних. І тому здавалося мені, що цей місяць, який звисав над небом нашого Львова якийсь не такий ясний, як раніше, немов і на ньому пил радіяції.

День Союзянки - 1990

Заходами Окружної Управи Ню Йорк Союзу Українок Америки влаштовано в неділю, 19-го серпня, в день свята Преображення Господнього, традиційний День Союзянки. Після Служби Божої в церкві Св. Трійці на Союзівці, членки 89-го Відділу СУА в Кергонксоні з головою Стефанією Барановською, гостили прибулих з дальших сторін учасників смачним полуденком. Відтак ми подалися „на гору" до союзової „Веселки" на програму, яку відкрила голова Округи Леся Гой, а яку вела далі культурно-освітня референтка Стефа Косович. В тому році програма була направду унікальною тим, що більшістю її виконавців були гості з України.

Привіт з України та глибокий уклін присутнім передавала Лариса Москаль, яка гарним, звучним сопраном відспівала три пісні: „Роде наш красний", „Київ ювілейний" — власний твір, і „Батько і мати" до музики Павла Дворського. Її слідувала Ірена Чабан, яка з великим відчуттям продеклямувала вірш з України „Рок соляна", а відтак твір Михайла Шевченка „Діяспора".

Інструментальне мистецтво репрезентував талановитий скрипаль Кирило Стеценко, який першою своєю точкою ознайомив нас зі зразком бароккової струнної музики, сонатою з чотирьох частин для скрипки Арканджеля Кореллі. На залі зразу помітна була увага і захоплення ніжним звуком скрипки молодого Стеценка. З клясичної доби музичного мистецтва почули ми один твір для скрипки Вольфганга Амадея Моцарта, а відтак скрипаль переніс нас у новітні часи твором свого діда і однойменника Кирила Стеценка. Дуже цікавим наддатком була одна власна композиція. Фортепіянний супровід знайшовся в талановитих руках піяністки Аделіни Кривошеїної з Київської консерваторії. Обоє мистці відомі вже з попередніх виступів на Союзівці.

Представлений був Микола Шаблатович, недавно обраний депутат обласної Ради Львова. З професії та з покликання він учитель, директор школи. М. Шаблатович розказував про сучасний стан шкільництва на Україні, про пекучі його потреби, про його систему, а точніше брак її. Мимоволі в уяві станула лавка рідної школи, яку ми покинули вже стільки десятків літ тому. Тепер там в нашому шкільництві великий брак фондів на головні потреби, як втримання шкільних будинків, руханкові залі та їхнє устаткування і т. д. Офіційно кажеться: „Можна друкувати ваші нові, змінені підручники", але це пуста балачка, бож Москва щораз більше прикорочує приділ паперу на Україну, тож на чім же друкувати?"

Вільно виголошена, неформальна ця доповідь виявила незвичайно ідейну та повну запалу молоду людину, яка послідовно стремить до осягнення визначених собі важких завдань. Після останнього слова Миколи, присутні встали й бурхливими полесками єдналися з його думками, висловлювали признання для його відповідальної праці.

Потім побачили ми на сцені знову Ларису Москаль, яка склала Ігореві і Надії Кметам з Йонкерсу привіт і побажання такими словами:

Хай барвистим квітом
шлях життя ясніє.
Сповняться найкращі
заповітні мрії.

Як вода джерельна будьте
Ви здорові.
Хай сіяють очі, не
хмарляться брови.

Хай пливуть у серці
почуття високі.
Хай Вам дасть життя
сто щасливих років

І ще проспівала нам дві пісеньки: стрілецьку „Гей, зі Львова" та народну „Ой, у вишневому саду".

Остання точка програми є жартівливого жанру. Була це гумореска „Ворожка" власного пера Зені Зарицької, голови 103-го Відділу на Лонг Айленді. Вона повна веселих спостережень авторки на біжучі теми, у висліді яких доходить до висновку, що СУА повинен встановити стипендію на астрологічно-графологічні студії.

Програма добігала до кінця. Стефа Косович ще раз попросила всіх виконавців на сцену під гучні оплески вдячної публіки. Голова Округи від себе дякувала всім, хто причинився до влаштування цього успішного свята, а також гостинній Союзівці за безкоштовне приміщення у „Веселці".

Коли на залі заблисли знову ясні світла, якось не хотілося повертати до реальної дійсности: десь у сутінках підсвідомости ще маячили рідні сторони.

О. Руденська

Полковник...

(Закінчення зі стор. 2)

му інтерв'ю, що Андропов не любив політичних вбивств. Однак, пише Любімов, є й такі, що мріють відновити терор сьогодні, про що свідчить опублікована в тижневику „Неделя" стаття, у якій вихвалюється агент НКВД Скоблін, який підсовував у гестапо матеріяли про „змову" Тухачевського та виконував інші вбивчі завдання Єжова. І ось тепер, в еру гласности, пише поковник Любімов, вихваляють терориста, який активно перемелював людей на сталінській кривавій машині. „Якщо КҐБ і сьогодні виправдує такі методи політичної боротьби, то це не додає довір'я до цього відомства", — закінчує недавній розвідник КҐБ. Під статтею надруковані потрети Степана Бандери, Лева Ребета і фотографія С. Бандери під час похорону.

Св. п. Ядвига Кравець

Посмертні згадки ми звичайно пишемо про тих, які працювали між нами суспільно або були відомі в громадському житті.

Сл. п. Ядвига Кравець була лише дружиною нині вже відомого римаря Юрія Кравця, який винятковими здібностями в римарстві, працюючи довгі роки при нюйоркській кінній поліції, здобув собі величезне признання не тільки тут в Ню Йорку, але й по цілій Америці, бо з нагоди інавгурації президента Рональда Регена здобув своїми виробами перше місце в Америці. При тому слід згадати, що багато його виробів декорують майже цілу стіну в поліцейному музеї в Ню Йорку. А найголовніше це те, що під кожним експонатом написано, що це робив українець.

Його римарську робітню часто відвідували кореспонденти, робили з ним інтерв'ю, подавали до преси і тут також постійно згадували його українське походження, яким він гордився. Багато разів він виступав також на телебаченні.

Похоронні відправи провадив о. Лев з церкви св. Юра, який навів приклад покійної Ядвиги родом з Німеччини, порівнявши її до правнучки князя Володимира Едігни, яку німці проголосили святою. Юрієві належиться признання також за те, що зумів свою дружину повністю приєднати до нашої церкви, обряду і традицій, а особливо жертвенности своїх тяжко запрацьованих ощадностей на потреби нашого народу.

Участь у похоронному Богослуженні взяло 10 поліцейських, які супроводжували домовину на конях від похоронного заведення до церкви св. Юра, де також були присутні на цілій Службі Божій.

Якраз у той час перебував коротко в Ню Йорку кир Єфрем Кривий з Бразилії, який також був присутній на Службі Божій, а пізніше дякував Ю. Кравцеві від директора семінарії в Прудентополісі за подаровані бандури.

Ю. Кравець найперше створив фундацію на виховання священиків у Римі, жертвуючи 50 тисяч долярів. Більшу суму призначив також на патріярший фонд, а відтак значні суми на церкву св. Юра, церкву св. Вознесіння в Ярославі на Україні, звідки він походить, на український музей, УВУ, на український історичний фільм та інші громадські установи.

Особливо шанував українське мистецтво. Пожертвував 10 чернігівських бандур для студентів духовної семінарії в Прудентополісі, Бразилія. До тої самої місцевости інших десять бандур для сиротинця. Три бандури для гуртка „Фіялки" в Куритибі і дві бандури для ансамблю в Ґардіно, Арґентина. Також купив в пам'ять своєї дружини 500 чисел журналу „Бандура" для України. Усі пожертви вони робили спільно із ощадностей праці рук.

Шкода, що до церкви на Службу Божу прийшло лише п'ять українців.

Микола Чорний

Кінна поліція супроводжує домовину св. п. Ядвиги Кравець по дорозі до церкви св. Юра.

Зліва: Микола Чорний, Юрій Кравець, Владика Єфрем Кривий з Бразилії та маестро Андрій Добрянський.

У Варшаві зустрілися представники українців з Польщі і поляків з України

Варшава. — 26-27-го червня 1990 року у Варшаві відбулася зустріч представників української громади в Польщі та польської в Україні, членів Об'єднання українців у Польщі та Товариства польської культури Львівської землі. Ініціятором проведення зустрічі було ОУП, а метою, згідно з офіційним комунікатом, „обмін досвідом та спроба окреслити місце і ролю обох національних меншостей у нинішньому та майбутньому співіснуванні Польщі й України". Широку інформацію подало про це „Наше Слово" з 29-го липня ц.р.

У зустрічі взяли участь з польського боку три особи, в тому числі голова Товариства проф. Лєшек Мазепа, натомість, з української дев'ять з головою ОУП Юрієм Рейтом на чолі. Присутній був також посол польського сойму д-р Володимир Мокрий.

Учасники зустрічі обговорили широкий комплекс українсько-польських відносин, вказали на потребу правильного представлення історії обох народів, боротьби з неґативними стереотипами, які існують у збірній свідомості поляків та українців. Підкреслено, що на долю обох громад особливо болісний вплив мали десятиліття епохи сталінського тоталітаризму. Тоді-то винищувано національну свідомість українців й поляків, нищено пам'ятки культури. В комунікаті зазначено, що „покласти край тим залишкам минулого, які надалі породжують неґативні явища, могло б безпосереднє добросусідське і партнерське порозуміння обох народів. Шанс такого порозуміння створила зустріч парляментаріїв України і Польщі в Яблонній".

Польські учасники зустрічі звернулися з посланням до поляків у справі потреби нормалізації польсько-українських відносин, натомість, українські учасники написали звернення „До українців у Польщі, в Україні і поза Україною сущих".

У польському документі читаємо м.ін.: „Просимо владу Речі Посполитої Польської створити відповідні умови українській національній меншості для користування з церковних храмів (колись забраних від українців), розвитку шкільництва українською мовою (почерез заснування нових шкіл і кляс), для всестороннього розвитку усіх форм культурного життя". І дальше: „Очікуємо, що такою поставою (ви — тобто поляки — ред.) відкриєте і перед нами — поляками, які мешкають у Львові і Житомирі, у Чернівцях і Вінниці — шанс репольонізування почерез науку мови і догм християнської віри, користати зі здобутків польського народу, зі спадщини польської науки, культури і мистецтва, через посередні та прямі контакти з Польщею і поляками як на Материку, так і в нашій Батьківщині, якою є Україна".

В українському документі стверджено м.ін.: „Процес будування нашої майбутньої долі необхідно починати від взаємопошани. Від вшанування всіх слідів нашої культури та історичної присутности по обох боках кордону. Живучи в центрі европейських подій, не можемо стояти осторонь себе, відмежовуватися стіною накопичених в минулому болів і претенсій. Зрозуміння цього інтересу, віднайдення себе на спільній дорозі — це мета, якій прагнемо віддати свої сили".

ВИСТУПАЮЧИ НА БРІФІНҐУ, речник міністерства закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов зауважив, що вислання частини іракських дипломатів із ЗСА може привести до „нової ескаляції". Відповідаючи на запитання репортерів, він заявив: „Ми подібних акцій не пляну́ємо і не збираємося вимагати скорочення персоналу іракської амбасади у Москві". Репортери висловили здогад, що зв'язки Совєтського Союзу з Іраком, які і далі продовжуються, можуть вплинути на порушення відомих резолюцій Ради Безпеки ООН про санкції проти Багдаду. У відповідь Г. Ґерасімов заявив, що під санкції не підпадає сфера політичних, дипломатичних, консульських відносин, летунське і автомобільне сполучення, діяльність спеціялістів, праця яких не зв'язана з виробництвом товарів на експорт, зв'язки в ділянці культури, освіти, спорту, інформації".

В СТОЛИЦІ НОРВЕҐІЇ Ослько відбулася чотириденна нарада-семінар, організована лавреатом Нобелівської премії американським письменником Елі Візелем. Ця зустріч була присвячена проблемам міжнаціональних, релігійних і політичних конфліктів. В ній взяли участь керівники европейських країн, видатні політичні й громадські діячі. Серед інших голів европейських держав у семінарі взяв участь президент Франції Франсуа Міттеран. У своєму виступі він заявив, що у вирішенні політичних і воєнних конфліктів сучасного світу важливу ролю повинна відіграти Організація Об'єднаних Націй, наприклад, у таких випадках, як недавнє захоплення Іраком Кувайту. Президент запевнив учасників семінару, що Франція готова повністю виконати свої зобов'язання перед демократичним світом, тобто, використовуючи свої повітряні, морські і сухопутні збройні сили, протистояти експансіонізмові і шантажу Саддама Гуссейна.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Білого Дому підтвердили, що з Іраку одержано таємну пропозицію про звільнення закладників і відтягнення іракських збройних сил з Кувайту, якщо Адміністрація президента Дж. Буша погодиться на певні умови. Ці особи твердять, що пропозиція була доручена Брентові Сковкрофтові, дорадникові Президента в справах крайової безпеки. Державний департамент, проте, заперечує це.

Хроніка...

(Закінчення зі стор. 1)

Відкриття та освячення могили намічене на 26-го серпня. Але, згідно з повідомленням, 14-го серпня голова селищної ради Коцюрук, а також прокурор Немирівського району з двома міліціонерами запропонували молодим людям припинити роботи і покинути це місце. Активісти Студентського Братства відмовились виконати їхню вказівку.

Одеса. Як інформує Ігор Столяров, 15-го серпня тут на території міської лікарні номер 8 відбулись збори представників медичної громадськости Київського району міста. Цю акцію, в якій взяли участь до 50 осіб, організував обласний комітет профспілок. Присутні, висунувши низку економічно та соціяльно-побутових вимог, запитали керівників зборів, наскільки ймовірне виконання останніх. На що отримали цікаву, на думку Ігора Столярова, відповідь: „Якщо ці вимоги не будуть виконані до 1-го січня 1991 року, то знову зберемо збори". Під час зборів виступив представник Всеукраїнського лікарського товариства Володимир Погорелов, при чому Ігор Столяров зазначує, що більшість членів цього Товариства в Одесі є представниками Руху. Промовець наголосив на необхідності створення незалежних профспілок лікарів. Між іншим, це був єдиний з виступаючих, який промовляв до присутніх українською мовою. Страйки, як методи боротьби за свої права, лікарі відхили оскільки це не узгоджується з клятвою Гіпократа.

Полтава. Підняти український національний блакитно-жовтий прапор напроти будинку Міської Ради — таке рішення ухвалила крайова конференція УРП, що відбулась тут 12-го серпня. Згідно з повідомленням Сергія Каразія, це рішення підтримали і учасники мітинґу який пройшов того ж дня о 6-ій годині за київським часом в одному з полтавських парків. Під час мітинґу перед присутніми виступили активісти місцевих осередків Руху, УРП, СНУМу, „Зеленого світу", а також представники громадськости. В резолюції мітинґу говориться про необхідність підняття національного прапора напроти будинку Міськради 23-го серпня під час святкування полтавчанами Дня міста. Автори документу запропонували депутатам Міськради до 28-го серпня винести з цього приводу офіційне рішення. Сергій Каразій також повідомив, що днями розпочався збір підписів під даною резолюцією на підприємствах та в установах міста. В свою чергу заступник голови полтавської крайової організації УРП Ігор Овсій заявив, що прапор буде піднятий незалежно від рішення міської влади. Парк „Соняшний", де відбувся мітинґ, офіційно визнаний як місце зустрічі активістів незалежних організацій. Незважаючи на це, ввечері, 12-го серпня, одразу після мітинґу кількох його організаторів — Ігора Овсія, Вячеслава Морозана, Віктора Печенка та деяких інших викликали до міліції з метою складення протоколів. Як і попереджав на мітинґу заступник голови Жовтневого райвиконкому міста Михайлюк, організатори акції будуть засуджені, очевидно, до сплати штрафів.

Харків. (Сергій Каразій). — Тут 6-го серпня закінчився черговий етап республіканського культурно-аґітаційного походу „Дзвін-90", що його організували українці з Москви. На Харківщині рейд пройшов через Дергачі, Люботин, Мерефу. Учасники „Дзвону-90" відвідали могилу видатного українського філософа Григорія Сковороди в селі Сковородинівці, де на могилі видатного філософа стоїть скромний камінь з викарбуваними на ньому словами: „Світ ловив мене, та не спіймав". Учасники походу також були присутні на перепохованні жертв сталінських репресій та голодомору 1933 року в Харкові. У повоєнні роки на місці масових могил за наказом місцевої влади було створено молодіжний парк. Таких поховань у Харкові виявлено кілька. Активісти незалежних організацій встановили на одному з них пам'ятний хрест, а в майбутньому на цьому місці стоятиме монумент пам'яті жертв комуністичного режиму. Учаники походу „Дзвін-90" всюди зустрічалися з місцевим населенням, збирали підписи під зверненням до Верховної Ради УССР, поширювали українську незалежну пресу. Не обійшлося без спротиву влади й на харківщині, наприклад, в одному селі група розгніваних пенсіонерів на чолі з двома депутатами місцевої ради намагалися відібрати й порвати блакитно-жовті прапори й закликали до фізичної розправи з „націоналістами".

Красний Кут, Харківська область. (Валерій Семиволос). — Тут недавно відбувся цікавий розподіл функцій між партійною та державною владою. Від червня в цьому містечку не існує районного комітету КПУ. Його функції взяли на себе такі установи: Районна Рада на чолі з колишнім першим секретарем райкому КПУ Ляшком, Виконавчий комітет Районної Ради під керівництвом колишнього секретаря РК КПУ Дроніна та Селищна Рада, яку очолює колишній секретар РК КПУ Біленко.

Крим. Як стало відомо, 1-го серпня в Форосі Кримської области молоді люди з Дніпропетровського та інших міст, які саме відпочивали у Форсі, довідавшись, що на особисту дачу прибуває президент СССР М. Горбачов, влаштували пікет на дорозі до дачі.

Місцеві жителі заздалегідь довідуються про прибуття високого гостя, помічаючи посилення охорони. Взявшись за руки юнаки сіли на шосе за 500 метрів до охоронної смуги, виставили написи: „Ґорбачов — геть з України!", „Ґорбачов — геть з Криму!", „Чому Ви не відмовилися від особистої дачі?", „Волю Україні!" та інші. Охоронці в цивільному групами перенo сили учасників акції в кущі, де на них уже чекали військовики у формі прикордонників. Усіх затриманих депортували з Криму, розмістили кожного в окремому купе без пасажирів, хоч це був час великого дефіциту на місця в поїздах для виїзду курортників з Криму.

Дрогобич. Згідно з повідомленням інформаційного центру УНДП, за минулий тиждень в Дрогобицькому (Львівщина) районному відділенні внутрішніх справ зареєстровано 43 заяви про злочини та різні випадки. Серед них одна кримінальна справа за ознаками статті 206 ч. 2 Кримінального Кодексу УССР, тобто за „злісне хуліганство", порушена державою проти членів УНДП Михайла Мороза та Богдана Стасули, активних учасників пікетування будинку міського комітету КПУ 23-24-го липня цього року. Як вважають автори повідомлення, партійні та правоохоронні органи намагаються сфальшувати кримінальні справи, звинувачуючи активістів УНДП в порушенні громадського порядку і нормальної праці міського комітету КПУ.

Рівне. Тут 15-го серпня на центральній площі міста з ініціятиви СНУМ та УРП відбувся 15-тисячний мітинґ на тему: „Злочини КПСС проти українського народу". Учасники мітинґу розцінили політику КПСС відносно українського народу як ґеноцид, вимагали демонтування пам'ятника Леніну, що стоїть на центральній площі. Народні депутати В. Червоний та Мартиросян закликали населення вимагати відкликання депутатів-реакціонерів із рад усіх рівнів.

Луцьке, Волинська область. В селі Нова Загора 9-го серпня відбувся мітинґ, присвячений 47-ій роковині тригодинної битви УПА з гітлерівцями, коли загинуло 540 німецьких окупантів і 600 були поранені. Загинуло також 29 вояків УПА. Голова місцевого колгоспу і перший секретар райкому КПУ зібрали схід села і намовляли жителів не брати участи в мітинґу, бо „приїдуть бандерівці й будуть вас бити". Проте ці умовляння ні на кого не вплинули й мітинґ був багатолюдний.

Київ. Тут 15-го серпня відбулося засідання Спілки демократичних сил України (СДСУ), до якої входять НРУП, УРП, УНП, УНДП та багато інших громадських організацій і партій. Темою обговорення було: як ставитися до нового союзного договору, який так хоче підписати Москва. Прийнято спільну заяву про те, що новий союзний договір не може бути підписаний доти, доки Декляpація про державний суверенітет України не втілена в Новій Конституції України. Тільки після надання Декляpації конституційної чинности і скинення тоталітарної влади можна буде вести переговори про підписання договору між окремими державами. У випадку накинення Україні „нового союзного договору" відповідальність за дестабілізацію політичної ситуації в республіці ляже на КПУ та КПСС. Спілка демократичних сил України заявила про свою готовність організувати акцію громадянського непослуху та інші ненасильницькі методи політичної боротьби, якщо договір буде накинуто без узгодження з волею народу та народних депутатів.

СЕНАТОРИ ВІД СТЕЙТУ Ню Йорк — республіканець Алфонс Д'Амато і демократ Даніел Патрік Мойніген, висловили свій погляд про кризу на Близькому Сході. Сенатор Мойніген заявив, що, мовляв, Саддама Гуссейна слід повісити, як військового злочинця, якщо постраждає хоч один з тих іноземців, яких іракський президент оголосив закладниками. „Він підлягатиме міжнародному військовому трибуналові згідно з Женевською конференцією", заявив Мойніген, виступаючи у передачі „Добрий ранок, Америка". Сенатор Д'Амато, який з групою сенаторів перебуває тепер на Близькому Сході заявив в телефонічному інтерв'ю із Каїру, що скупчені в Савдійській Арабії американські війська запобігли можливій іракській експансії. Але ЗСА можуть бути втягнені в тривалу війну, яку можна порівняти з в'єтнамською або корейською, якщо будуть сподіватися, що економічні санкції подіють на Гуссейна. Сенатор Д'Амато закликав президента Буша вимагати у Гуссейна негайного звільнення всіх закладників. Якщо ж Саддам Гуссейн відмовиться, то треба вжити рішучі заходи, однак він не пояснив, що саме він має на думці. Члени сенаторської групи вважають, що Савдійська Арабія мусить звернутися до арабських країн, щоб вони вислали свої сухопутні війська.